

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Această carte a apărut cu sprijinul oferit de TRADUKI, o rețea pentru promovarea literaturii din care fac parte Ministerul Federal pentru Europa, Integrare și Afaceri Externe al Republicii Austria, Ministerul Afacerilor Externe din Republica Federală Germania, Fundația Culturală Elvețiană Pro Helvetia, Cancelaria Federală a Republicii Austria, KulturKontakt Austria, Goethe-Institut, Agenția Slovenă de Carte JAK, Ministerul Culturii din Republica Croația, Resortul pentru Cultură al guvernului Principatului Liechtenstein, Fundația Culturală Liechtenstein, Ministerul Culturii din Republica Albania, Ministerul Culturii și Informației din Republica Serbia, Ministerul Culturii din România și Fundația S. Fischer.

traduki

CHRISTOPH RANSMAYR

COX

SAU MERSUL TIMPULUI

Roman

Traducere din germană de
Daniela Ștefănescu

HUMANITAS
fiction

Redactor: Alexandru Al. Șahighian
Consultant limba chineză: Luminița Bălan
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cecilia Laslo
DTP: Emilia Ionașcu, Carmen Petrescu

Tipărit la Real

CHRISTOPH RANSMAYR

COX ODER DER LAUF DER ZEIT

Copyright © S. Fischer Verlag GmbH, Frankfurt am Main, 2016

All rights reserved.

© of the translation:

S. Fisher Foundation by order of TRADUKI

© HUMANITAS FICTION, 2018, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RANSMAYR, CHRISTOPH

Cox sau Mersul timpului / Christoph Ransmayr; trad. din germană de

Daniela Ștefănescu. – București: Humanitas Fiction, 2018

ISBN 978-606-779-309-3

I. Ștefănescu, Daniela (trad.)

821.112.2

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 021/311.23.30

Dedicat lui An

1
Hangzhou,
sosirea

Cox a ajuns pe teritoriu chinez cu vântul bătând slab în pânzele navei, în dimineața acelei zile de octombrie în care Qianlong, cel mai puternic bărbat al lumii și Împăratul Chinei, poruncise să fie tăiate nasurile a douăzeci și șapte de funcționari fiscali și neguțători cu hârtii de valoare.

Bancuri de ceață treceau în această blândă zi de toamnă peste apa lină a râului Qiantang, a cărui albie nisipoasă, pierzându-se în brațe laterale, fusese adâncită cu lopeți și coșărți de peste două sute de mii de condamnați la muncă silnică, pentru ca, după dorințele Împăratului, să fie corectată o eroare a naturii, iar acest râu, făcut navigabil, să lege marea și golful de la Hangzhou cu orașul.

Pâlcurile de ceață se tot mișcau, ascunzând mereu nava celui care sosea de privirile masei de oameni adunați pe locul de execuție situat chiar lângă port. Conform procesului-verbal al poliției, erau două mii o sută de spectatori, martori ai infailibilității și dreptății Împăratului Qianlong, mulți dintre ei îmbrăcați festiv, care așteptau apariția călăului sporovăind sau tăcând cu profund respect; ei vedeau cum velierul cu trei catarge se ivea plutind dintre

cețurile apei, apoi dispărea iar în pâclă și cu fiecare nouă apariție căpăta un aspect tot mai amenințător. Ce mai vas!

Chiar și unii dintre condamnații prinși în lanțuri de stâlpi ridicară capetele, privind la barchentina care plutea fără zgomot, cu vecele sale triumphiulare și pătrate de-un albastru închis, în vreme ce oamenii îngrămădiți în jurul eșafodului păreau să fi uitat că întreaga lor atenție pe lumea aceasta li se cuvenea numai și numai Împăratului și îndeplinirii voinței sale, îi era destinată numai Fiului Cerului, care împărțea orice interes și orice privire doar după bunul-plac cu alți oameni și alte lucruri:

Nici o viitură, nici o erupție vulcanică și nici o zdruncinare a pământului, nici chiar eclipsarea Soarelui nu puteau justifica nici măcar un singur gând care să se abată, fără a i se fi îngăduit, de la strălucirea și atotputernicia Împăratului și să se îndrepte spre faptele lumii obișnuite.

Împăratul arătase prin adâncirea Qiantangului că voința lui putea să deplaseze un întreg oraș la mare și să aducă marea până la grădinile și parcurile din Hangzhou. De atunci încolo, vasele sosite erau duse de șuvoiul mareelor ca o ofrandă a oceanului până la cheiurile și antrepozitele orașului, în timp ce râul, care-și inversa direcția de curgere odată cu alternanța dintre flux și reflux, putea să transporte flote întregi ca o oglindire a puterii imperiale.

Dar ce conta un atotputernic, ale cărui legi determinau orice mișcare a vieții, cursul unui râu, liniile malului, chiar și jocul ochilor și gândurile cele mai intime, când un velier mare, nemaivăzut până atunci, luneca încoace peste apa neagră a Qiantangului care puțea de la laptele de var al tăbăcarilor? Iar Împăratul era invizibil. În schimb

vasul nu era – sau era sustras privirilor de fiecare dată numai preț de câteva bătăi ale inimii, înainte ca negura să-l slobozească din nou într-o realitate neîndoielnică.

În mulțimea strânsă la locul de execuție, câțiva mandarini care se odihneau în litiere ori sub baldachine începuseră să-și șoptească unul altuia zvonurile ultimelor zile – șușoteli venite din nenumăratele cotloane ale Curții despre sosirea iminentă a unui velier englezesc, încărcat cu mașinării și ceasornice valoroase. Dar, oricare ar fi fost cel care șușotea, acesta nu arăta niciodată înspre navă și privea pe furiș în jur după fiecare frază, ca să verifice dacă nu cumva una dintre numeroasele urechi ale Împăratului auzea și unul dintre numeroșii lui ochi vedea cum niște supuși îmbrăcați în haine lungi brodate sau în robe cu borduri de blană, al căror nume era ușor de aflat de către orice agent al poliției sau al serviciului secret, își făceau griji interzise în legătură cu ceea ce se întâmpla în această dimineață în conformitate cu voința supremă: cu certitudine, condamnații stăteau unde stăteau pentru că asta era voința Preaînaltului. Dar oare și acest vas uriaș, ornamentat cu metal albastru, își menținea într-adevăr conform voinței *Lui* ruta spre unul dintre orașele cele mai luxoase și mai bogate ale Imperiului?

Qianlong, invizibil sau strălucind în aur roșiatic și mătase, era omniprezent – un zeu. Dar cu toate că în aceste zile voia să-și încheie în Hangzhou călătoria de inspecție, pe care o făcea cu o suită de peste cinci mii de curteni prin șapte provincii, și să se întoarcă la Beijing cu o flotă de treizeci și cinci de corăbii pe *Marele Canal*, o cale navigabilă săpată numai pentru el, încă nu-l văzuseră în

timpul vizitei sale nici un singur locuitor al orașului și nici unul dintre demnitarii cei mai mari. În definitiv, Împăratul nu trebuia să-și obosească ochii la vederea mizeriilor vieții cotidiene și nici să-și epuizeze vocea în discuții sau discursuri. Ce era de văzut sau de spus vedeau sau spuneau supușii pentru el. Iar el – el vedea tot, chiar și cu ochii închiși, auzea tot, chiar și când dormea.

Qianlong, Fiul Cerului și Stăpânul Timpului, plutea în această dimineață, prins în vise febrile, sus peste turnurile și acoperișurile din Hangzhou, păzit de unități a câte o sută de războinici împlătoși; plutea sus peste pâlcurile de ceață în mișcare, pe undeva între lanțurile de dealuri de-un verde profund, acolo unde aerul tomnatic era încărcat de arome dulci și unde se culegea cel mai valoros ceai al Imperiului. Împăratul ședea ca un prunc într-un pat care se legăna prins de patru funii de mătase, ce atârnavă de grinda lăcuită în roșu a cortului său fastuos și erau întrețesute cu fire de purpură și parfumate cu ulei de levănțică și violete. Penele de privighetoare cusute de perdelele transparente ale patului suspendat fluturau din când în când alene în curentul de aer.

Alaiul imperial își întinsese corturile sale și cortul de mătase al Preaînaltului atât de sus peste oraș, refuzând luxul palatelor goale din Hangzhou care așteptau pregătite de săptămâni, întrucât Împăratul prefera uneori în călătoriile lui vântul și efemeritatea unei fortărețe din fășii de stofă, șnururi și fanioane în locul tuturor încăperilor și zidurilor care puteau să adăpostească pericole ascunse sau să devină capcane întinse de conspiratori și atentatori. Dacă priveai însă de pe înălțimea coamelor colinelor, aveai impresia că Qianlong își asedia în aceste zile unul dintre propriile-i orașe.

Înconjurat de-un munte de hârtii reprezentând petiții, verdicte, scrieri caligrafice și poezii, de expertize, acuarele și nenumărate documente încă legate și pecetluite, pe care voia în această zi, așa ca în oricare alta, să le citească și avizeze, să le aprobe, admire sau respingă în orele dimineții, zăcea cufundat în vise care tot goneau, din care sări brusc atunci când primul dintre cameristii lui încercă să ferească un document prețios de convulsiile bolnavului de friguri și să-i usuce fruntea leoarcă de sudoare cu o bucată de batist stropită cu esență de lotus.

Nu! Nu! Dispari! Qianlong, un bărbat de patruzeci și doi de ani care părea aproape firav așa cum zăcea între perne și cearșafuri luxoase, se întoarse cu spatele ca un copil furios. Voia ca totul, inclusiv haosul de hârtii foșnitoare în care se tot răsucea, să rămână unde și cum era. O mișcare abia perceptibilă, doar sugerată a degetului arătător fusese îndeajuns pentru a face ca mâinile servitorului să se retragă tresărind într-o poziție rigidă, gata pentru a primi noi ordine.

Dar care dintre servitorii și medicii prezenți, înclinați în tăcere, căroră le era interzis sub pedeapsa cu moartea să scoată vreodată o vorbuliță în afara cortului său despre febra ori vreo altă boală a Preaînaltului – și care dintre soldații, parcă împietriți în armurile lor purpurii, din garda de corp, care încercuiau acest cort ca o platoșă ce respira nemișcată, ar fi cutezat să pună la îndoială că Împăratul, deși lac de sudoare și febril în patul său zburător, nu se afla chiar în acest moment, simultan!, acolo jos, prezent în orașul învăluit în negură și prezent chiar și printre cei douăzeci și șapte de șarlatani care-și așteptau mutilarea. Și prezent și afară, în apa neagră a bazinului portuar, în

care acum o barchentină englezească își arunca zornăind lanțurile ancorei.

Ca și cum acest zornăit, care amuți mulțimea, ar fi fost semnul pentru apariția lui, un bărbat uscățiv, cu o coadă lungă până la cingătoare, se apropie fără o vorbă, încă înainte ca ancora să fi atins pământul solid și ca lanțurile să se fi întins, de primul dintre cei douăzeci și șapte de stâlpi: călăul. Se înclină scurt în fața condamnatului care începu să geamă de spaimă, îi apăsă cu degetul mare de la mâna stângă vârful nasului în sus, puse cu dreapta la baza nasului un cuțit cu lama arcuită și-l reteză prin osul nazal chiar până unde începea fruntea.

Printre urletele de durere, care se porniră concomitent cu izvorul de sânge ce țâșnise dintr-un chip straniu de gol, semănând brusc cu un craniu de mort, și care se amplificau din stâlp în stâlp – odată cu pașii următori făcuți de călău, cu înclinările sale și cu tăieturile mereu identic aplicate –, devenind în cele din urmă asurzitoare, se amestecau pe-alocuri râsete mai întâi de-abia perceptibile, apoi tot mai puternice:

Acești porci lacomi și-au pierdut acum nu doar obrazul, ci în fine și nasurile! Iar asta încă era o pedeapsă blândă, prea blândă, pentru faptul că vânduseră la bursele din Beijing și Shanghai și Hangzhou hârtii fără valoare și încercaseră să acopere escrocheria cu fonduri rezultate din impozite, cu aurul Împăratului! În genunchi ar trebui să le mulțumească judecătorilor lor, căci după cum socoteau unii dintre cei care se adunaseră la eșafod și râdeau acum ar fi trebuit să le fie tăiate și sulele și vârâte în fund, până ce li se ridica rahatul în rât. Era un act de

mizericordie că sângele țâșnea doar din mutrele lor turtite și jechoase și că numai nasurile le săreau peste scândurile eșafodului, ca fructele căzute din pom!

Doi câini zbârliți care mergeau în spatele călăului amușinau prada săltăreață, dar nu se atingeau de ea. Asta a făcut-o în schimb un stol de ciori care, la doar câteva țipete și respirații înainte ca ultimul dintre condamnați să-și fi pierdut nasul, au coborât fâlfâind fără zgomot de pe acoperișurile unei pagode în formă de clopot și au refuzat în final doar patru sau cinci nasuri din motive inexplicabile, lăsându-le să zacă acolo într-un model haotic făcut din urme de sânge. Oare Împăratul, oriunde s-ar fi aflat acum în invizibilitatea lui, simțea la fel ca martorii dreptății lui care priveau râzând și... poate zâmbea?

De parcă zăngănitul lanțurilor ancorei și urletele de durere ce i-au urmat în orașul din vale l-ar fi eliberat definitiv din încâlcirea în visele sale, Fiul Cerului se înalță, sus de tot între lanțurile dealurilor, din patul în care zăcea cu febră și care tot se mai legăna ușor de la impulsurile ultimelor sale spasme. Dar nici măcar cameristul care a îngenuncheat lângă acest pat plutitor nu a înțeles ce a mormăit Qianlong:

— A sosit deci? Englezul. A sosit?

Alistair Cox, producător de ceasornice și constructor de automate din Londra și stăpânul a peste nouă sute de mecanici de precizie, giuvaergii, orfevrieri, aurari și argintari, stătea la balustrada punții velierului cu trei catarge *Sirius* și murea de frig în pofida soarelui de dimineață care bătea și se înălțase deja peste dealurile orașului Hangzhou, făcând ca ceața de deasupra apei negre să se împrăștie.

Cuprins

1. Hangzhou, <i>sosirea</i>	7
2. Da Yunhe, <i>calea navigabilă</i>	20
3. Zijin Cheng, <i>Orașul de Purpură</i>	35
4. Wan sui ye, <i>un Stăpân peste Cei Zece Mii de Ani</i>	45
5. Shijian, <i>un om</i>	57
6. Haizi, <i>corabia de argint</i>	69
7. Lingchi, <i>o pedepsire</i>	81
8. Wan li Chang Cheng, <i>zidul</i>	93
9. An, <i>iubita</i>	115
10. Lixia, <i>începutul verii</i>	138
11. Aishi, <i>pierdere</i>	152
12. Jehol, <i>la râul fierbinte</i>	162
13. Shuiyin, <i>mercur</i>	176
14. Zhong, <i>ceasul</i>	189
15. Jing gao, <i>o avertizare</i>	201
16. Jing Ke, <i>clipa</i>	213
17. Gu Du Qiu Bai, <i>Invincibilul</i>	231
În final	244